

Apel Nr 1/2025
RADY GMINY POWIDZ
z dnia 15 maja 2025 r.

o podjęcie prac legislacyjnych w zakresie zmiany przepisów ustawy o samorządzie gminnym
dotyczących zmiany granic jednostek samorządu terytorialnego

Na podstawie art. 18 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024r. poz. 1465 ze zm.) oraz § 26 ust. 2 pkt 4 Uchwały Nr XLIX/302/18 Rady Gminy Powidz z dnia 18 września 2018 roku w sprawie Statutu Gminy Powidz (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2018 r. poz. 7209 ze zm.),

Rada Gminy Powidz wzywa wszystkie osoby oraz instytucje zaangażowane w proces stanowienia prawa, a także podmioty, których celem jest poprawa jakości sprawowania władzy publicznej oraz rozwój samorządności, do podjęcia lub wsparcia działań zmierzających do nowelizacji ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w zakresie dotyczącym procedury zmiany granic jednostek samorządu terytorialnego.

Obecne przepisy prawa nie zapewniają wystarczającej ochrony interesów wspólnot samorządowych oraz nie respektują w dostatecznym stopniu głosu obywateli, co jest sprzeczne z zasadami demokracji i samorządności lokalnej. Niedookreślenie i ogólnikowe regulacje w zakresie zmiany granic gmin sprawiają, że kluczowe argumenty merytoryczne oraz opinie mieszkańców są często pomijane, a decyzje podejmowane są w sposób uznaniowy, co prowadzi do destabilizacji samorządów i podważa wysiłki lokalnych społeczności.

Wskutek obecnie obowiązujących przepisów, gminy nie mają zapewnionej stabilizacji terytorialnej, co prowadzi do niepewności oraz utrudnia długofalowe planowanie i rozwój. Ciągłe zagrożenie zmianami granic administracyjnych hamuje inwestycje oraz osłabia zaufanie obywateli do instytucji samorządowych. Brak poczucia bezpieczeństwa podważa podstawy samorządności, uniemożliwiając skuteczną realizację polityki rozwojowej.

W związku z powyższym, wzywamy do pilnego podjęcia działań legislacyjnych mających na celu:

1. Ograniczenie częstotliwości inicjowania postępowań o zmianę granic administracyjnych w trybie wnioskowym - nie częściej niż raz na 5 lat.
2. Wzmocnienie roli konsultacji społecznych w procedurze dokonywania zmian granic gmin, tak aby głos mieszkańców miał wiążący charakter.
3. Ustalenie szczegółowych wymogów formalnych dla wniosków o zmianę granic gmin, uwzględniających ich konsekwencje ekonomiczne, społeczne i infrastrukturalne.
4. Przyznanie statusu strony w postępowaniu legislacyjnym gminie, której zmiana terytorialna dotyczy, zapewniając jej możliwość aktywnego uczestnictwa w procesie decyzyjnym.
5. Określenie zasad i trybu przekazywania mienia komunalnego w związku ze zmianą granic gmin, w celu uniknięcia konfliktów w zakresie własności i odpowiedzialności za majątek publiczny.
6. Wprowadzenie jasnych zasad rozliczeń finansowych między gminami w przypadku zmiany granic, w szczególności w zakresie utraconych źródeł dochodu.
7. Zapewnienie gminom ochrony sądowej w sprawach dotyczących legalności i prawidłowości przeprowadzanych zmian granic, co pozwoli na skuteczne dochodzenie swoich praw.

Zwracamy się z apelem o niezwłoczne podjęcie prac legislacyjnych, które zapewnią stabilność terytorialną jednostek samorządu terytorialnego, wzmocnią demokrację lokalną oraz zagwarantują lepsze warunki dla długofalowego rozwoju gmin.

Jednocześnie zwracamy się z postulatem całkowitego wstrzymania się przez Radę Ministrów od przeprowadzania konfliktowych zmian granic, aż do momentu wejścia w życie nowych rozwiązań prawnych. Taka możliwość mieści się w jej kompetencjach. Nie stoi to na przeszkodzie dokonywaniu przesunięć terytorialnych w tych sytuacjach, w których oba zainteresowane samorządy zgadzają się na ich dokonanie.

Z wyrazami szacunku

Przewodnicząca Rady Gminy Powidz

Joanna Andrzejewska

Adresaci:

- Prezes Rady Ministrów – Pan Donald Tusk
- Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji – Pan Tomasz Siemoniak

Do wiadomości:

- Posłowie na Sejm z Okręgu wyborczego nr 37
- Senator RP – Pan Grzegorz Fedorowicz

RADCA PRAWNY
Krystyna Królak
PZ-KR/145/91